

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KAZANIM TESTİ

Anadolu İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri

FIKIH

1. Ünite

30 soru

SINIF 10

Ankara, 2021

FIKIH

1. I. Bir şeyi iyice düşünmek
II. Yorumlamak/Kıyas Yapmak
III. Derinlemesine anlamak
IV. Bilmek/İlim

Yukarıdakilerden hangileri fıkıh kelimesinin sözlük anlamı içerisinde yer almaktadır?

A) I ve II
B) II ve III
C) III ve IV
D) I, II ve III
E) I, III ve IV

2. I. Fıkıh kelimesi, ayetlerde ve hadislerde genellikle terim anlamıyla kullanılmıştır.
II. Fıkıh kelimesi, ilk dönemlerde İslami ilimlerin hepsini içine alacak şekilde kullanılmıştır.
III. Hicri 5. yüzyılın ortalarından itibaren dinî ilimlerin ortaya çıkmasıyla fıkıh günümüzdeki anlamı ile kullanılmaya başlanmıştır.

Yukarıda verilen bilgilerden hangisi/hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

3. Öğretmen fıkıh dersinde konuyu anlatırken "Arkadaşlar, İmam Mâlik'in 'Fıkıh, Allah'ın kalplere nakşettiği bir nurdur.' sözündeki fıkıh kelimesi sizce ne anlama gelmektedir?" diye sordu. Birkaç öğrenci parmak kaldırarak söz istedi.

Yasemin: "Dinde derin anlayış ve kavrayış sahibi olmak anlamındadır." dedi.

Adem: "Allah'ın (c.c.) zatı ve sıfatları hakkında bilgi sahibi olmaktır." dedi.

Şeyma: "Kalbi temizlemek ve iyi huylarla doldurmaktır." dedi.

Latif: "Kur'an'ı yorumlama kabiliyetidir." dedi.

Betül: "Hz. Peygamberin hadislerini öğrenip hayatımıza uygulamaktır." dedi.

Öğretmenin sorduğu soruya hangi öğrenci doğru cevap vermiştir?

A) Yasemin
B) Adem
C) Şeyma
D) Latif
E) Betül

4. I. Kur'an ve sünnette yer alan hükümleri, yaşam tarzına dönüştürmek
II. Toplumda adalet, barış, huzur ve güveni tesis etmek
III. Kişilerin hak ve sorumluluklarını belirlemek
IV. Varoluş gayemizin Yüce Allah'a kulluk olduğu bilincini kazandırmak
V. Hukuk ile ahlak bütünlüğünü sağlamak ve hukuka saygılı bireyler yetiştirmek

Yukarıdakilerden hangileri fıkıh ilminin genel amaçları arasında yer almaktadır?

A) I ve III
B) I, II ve III
C) III, IV ve V
D) I, II, III ve V
E) I, II, III, IV ve V

5. “Din, insan ile İlah arasındaki ilişkiyi açıklayıp düzenlediği gibi fert ve toplum olarak insanlar arasındaki münasebetleri de düzenleyen bir müessesedir. Bütün bu ilişkilere ait olmak üzere Kur’an ve sünnetten elde edilen bilgilerin adı olan fıkıh, iman ve ibadetten sosyal nizama ve ahlaka kadar birçok alanı içine almış oluyordu. İmam Ebu Hanife’nin inanç ile ilgili kitabına, en büyük fıkıh manasına gelen ‘El-Fıkhu’l-Ekber’ adını vermesi işte fıkhın bu geniş çerçevesinden kaynaklanıyordu. Nitekim aynı imam fıkhı, ‘Kişinin hak ve vazifelerini bilmesidir.’ şeklinde tarif etmiştir. Sosyal münasebetler genişleyip buna bağlı olarak ilimlerin de kadroları zenginleşmek suretiyle birbirinden ayrılmaya başlayınca fıkhın tarifine bir de ‘amelen’ yani ‘fiil, davranış ve muamele ile ilgili olmak üzere’ kaydı eklenmiştir.”

Verilen metinde;

I. Fıkıh bilgilerinin kaynağı nedir?
II. İmam Âzam Ebû Hanife fıkhı nasıl tanımlamıştır?
III. Hukuk ilmi ile fıkıh ilmi arasında bir ilişki var mıdır?
IV. Fıkıh ilminin amaçları nelerdir?
V. Fıkıh ilminin tarifinde değişiklik olmuş mudur?

sorularından hangilerinin cevabı bulunmaktadır?

A) I ve II
B) I ve V
C) III ve IV
D) I, II ve V
E) I, II, IV ve V

6. I. Fıkıh, hukukun konularının küçük bir kısmını ele almaktadır.
II. Fıkıh ilmi ile uğraşan âlimlere, fakih veya müçtehit denir.
III. Günümüzde özellikle akademik çevrelerde fıkıh yerine İslam hukuku tabiri kullanılmaktadır.
IV. İmam Azam Ebu Hanife, fıkhı “Tafsilî delillerden (ayet ve hadislerden) elde edilen dinî amelî hükümleri bilmektir.” şeklinde tanımlamıştır.
V. Fıkhın ibadetler bölümü, ilmihâl denilen müstakil kitaplarda incelenmiştir.

Yukarıda verilen bilgilerden hangileri <u>yanlıştır</u>?

A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV
E) I, II ve V

7. Ayşe, fıkıh ilminin ana konuları ile ilgili bir sunum hazırlamaktadır. Notlarını kontrol ederken konular ve açıklamaları ile ilgili eşleştirmede yanlışlık yaptığını fark eder.

I	İbadat	İbadetler
II	Münakehat	Dünyevi cezalar ile ilgili hükümler
III	Muamelat	Sosyal hayatla ilgili hükümler
IV	Ukubat	Aile hayatı ile ilgili hükümler

Tabloya göre Ayşe, numaralandırılmış konu başlıklarının hangilerinin yerlerini değiştirirse doğru olur?

A) I ve III
B) I ve IV
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

8. “Kısas, yaralama ve öldürme suçlarında uygulanan ve genellikle misilleme esasına dayanan ceza manasında kullanılmaktadır. Kısasta kul hakkı hâkimdir. Bu hâkimiyet mağdurun veya yakınlarının affetmesi halinde cezanın düşmesi veya mahiyet değiştirmesi ile kendini göstermektedir.”

Yukarıda verilen bilgi, fıkıh ilminin ana konularından hangisinin kapsamına girmektedir?

A) İbadat
B) İçtihat
C) Muamelat
D) Münakehat
E) Ukubat

9. "Evlilik akdi, karşılıklı haklar ve vazifeler getiren bir akittir. Birbirine 'evet' diyen eşler; karşılıklı hak, menfaat ve namusa riayet sözü de vermiş olurlar. İslam dininde evlilik akdi, evlilikte kadının ve erkeğin hak ve sorumlulukları, nesep yani çocuklar ve boşanma gibi hususlar belli kurallara bağlanmıştır. Fıkıh ilmi bu konularla ilgili kuralları sistemleştirmiştir."

Yukarıda verilen bilgiler fıkıh ilminin ana konularından hangisinin kapsamına girmektedir?

A) İbadat

B) Muamelat

C) Münakehat

D) Şer'i hükümler

E) Ukubat

10. "Vakit, namazla sorumlu olmanın şartlarından birisidir. Vakit girdikten sonra o vaktin namazını kılmak gerekmektedir. Dolayısıyla herhangi bir farz namaz, vaktinden önce kılınamayacağı gibi vakti çıktıktan sonra kılmış olmakla da eda edilmiş sayılmaz."

Yukarıda verilen bilgi fıkıh ilminin ana konularından hangisinin kapsamına girmektedir?

A) İbadat

B) Muamelat

C) Münakehat

D) Ukubat

E) Usul-i Fıkıh

11. "Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret dışında mallarınızı aranızda haksızlıkla yemeyin..." (Nisa suresi, 29. ayet)

"Ana, baba ve akrabaların (miras olarak) bıraktıklarından erkeklere bir pay vardır. Ana, baba ve akrabaların bıraktıklarından kadınlara da bir pay vardır. Allah, bırakılanın azından da çoğundan da bunları farz kılınmış birer hisse olarak belirlemiştir. " (Nisa suresi, 7. ayet)

Yukarıda verilen ayetler fıkıh ilminin ana konularından hangisi ile ilgilidir?

A) İbadat

B) Maslahat

C) Muamelat

D) Münakehat

E) Ukubat

12. "Fıkıh ilmi, insanın davranışlarıyla ilgili Kur'an ve sünnette yer alan şer'î hükümlerin doğru bir şekilde anlaşılmasını ve bu hükümlerin hayata aktarılmasını konu edinir. Fıkıh ilmi; bireyin ve toplumun tüm hayatını içine alacak şekilde Rabb ile kul, insan ile insan, insan ile devlet ve devletlerarası ilişkilerin vahyin ışığında düzenlenmesini konu edinir."

Yukarıda yer alan metinde;

I. Fıkıh ilminin temel ilkeleri nelerdir?
II. Fıkıh ilminin konusu nedir?
III. Fıkıh ilminin ana kaynakları nelerdir?
IV. Fıkıh ilminin diğer ilimlerle ilişkisi nasıldır?
V. Fıkıh ilmi insan hayatındaki hangi ilişkilerle ilgilenir?

sorularından hangilerinin cevabı yer almaktadır?

A) Yalnız II

B) I ve II

C) III ve V

D) II, III ve V

E) III, IV ve V

13. I. Şeri deliller ve kaideler
II. Sosyal hayatla ilgili hükümler
III. Müçtehit ve içtihat yöntemleri
IV. Şeri hükümler

Yukarıdakilerden hangileri fıkıh usulünün ana konuları arasında yer alır?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve IV

E) I, III ve IV

14. "Fıkıh ilmi, usul ve fürû olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır."

Fıkıh ilmi ile ilgili;

I. Fıkhın fürû yönü yöntem ile elde edilen hükümleri açıklar.
II. Fıkıh usulü, fıkhın uygulama yönünü ele alır.
III. Müçtehit ve içtihat yöntemleri, Fürû-i Fıkıh konuları arasında yer almaktadır.
IV. Fıkıh usulü, fakihin amelî hükümleri çıkarabilmesi için takip etmesi gereken yöntemi açıklar.

bilgilerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV
E) I, III ve IV

15. "Fıkıh usulü ve fıkıh birbiri ile ilgili iki ilim dalının adlarıdır. Fıkıh usulü ilmi Kitâb (Kur'ân-ı Kerîm) ve Sünnet gibi ana kaynaklar (deliller) ile istihsan, maslahat, örf ve âdet gibi ikinci derecedeki kaynaklardan kıyas vb. metodları kullanarak hüküm çıkarma ve bilgi edinme kaidelerini araştıran ilimdir. Fıkıh ise bu ilmin meyvesi ve mahsulü gibidir; müçtehitler, fıkıh usulü kaidelerini kaynaklara tatbik etmek suretiyle ihtiyaç duyulan hüküm ve bilgileri elde etmiş, bunları kendileri yahut öğrencileri derleyip toplayarak düzene koymuşlar, böylece fıkıh (Fürû') denilen ilim dalı doğmuştur."

Verilen parçadan fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili;

I. Fıkıh, başlangıçtan beri Müslümanların ibadet hayatlarında hâkim olmuştur.
II. Fıkıh yazarları fıkhı kitaplaştırırken siyasî otoritelerin tesiri altında kalmamışlardır.
III. Fıkıh ilmi, fıkıh usulünün hüküm çıkarma ve bilgi edinme yöntemlerini kullanmaktadır.
IV. Fıkıh usulü yöntemlerini ortaya koyarken birçok farklı kaynaktan faydalanmıştır.

bilgilerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız II
B) Yalnız IV
C) I ve II
D) III ve IV
E) I, II ve III

16. "Fıkıh ilminin konusu, mükellefin hukuk düzeniyle ilgili fiilleri ve bu fiillerin hükümleridir. Fakih, mükellefin alışveriş, kiralama, şirket, rehin, vekâlet, namaz, vakıf, hırsızlık ve benzeri fiillerinin her birine ait şeri hükmün ve delilin ne olduğunu araştırır. Fıkıh usulü, şeri hükümleri, tafsili delillerden çıkarmak için gerekli kaideleri öğreten bir ilimdir. Fıkıh usulü; fakihin, delillere dayanarak hüküm çıkarırken tutacağı yolu ve delilleri kuvvetine göre tertip ederek, Kur'an'ı sünnetten, sünneti kıyas ve doğrudan doğruya nassa dayanmayan diğer delillerden önce alınmasını açıklayan kaideler ilmidir. Fıkıh ise bu kaidelere bağlı kalarak çıkarılmış hükümlerin tümüdür. Fıkha nispetle fıkıh usulü, diğer felsefi ilimlere nispetle mantık ilmi gibidir. Mantık, akıl için terazidir. Arapça konuşmak ve bu dil ile okuyup yazmak için Nahiv ilmi, nasıl dili ve kalemi yanlışlardan koruyan ölçü ise, fıkıh usulü ilmi de fıkıh sahasında fakihi hatadan koruyan ve hüküm çıkarırken yanılmasını önleyen bir kıstastır. Fakih, çıkaracağı hükmün sağlam olup olmadığını bu sayede anlayabilir."

Verilen parçadan fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili;

I. Fıkıh usulü Kur'an ve sünnetten hüküm çıkarmayı amaçlayan bir ilimdir.
II. Fakihler fıkıh ve fıkıh usulü kaideleri ile ilgili sosyal yapıyı dikkate almışlardır.
III. Fıkıh ilmi, birçok konu ile ilgili şeri hükmün ne olduğunu ortaya koymaya çalışır.
IV. Fıkıh ile fıkıh usulü ilişkisi, Arapça ve Nahiv ilmi ilişkisine benzemektedir.

bilgilerinden hangilerine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Yalnız II
B) I ve II
C) I ve IV
D) III ve IV
E) I, II ve III

17.

Usul-i Fıkıh Kitapları	
Kitap İsmi	Yazarı
Fıkıh Usulü	Fahrettin Atar
Risale	İmam Şâfii
Kitabü'l Harac	İmam Yusuf
Kitabü'l Asl	İmam Muhammed
el-Fusul fi'l Usul	Cessas

Fürû-i Fıkıh Kitapları	
Kitap İsmi	Yazarı
Mustasfâ	İmam Gazzâli
Mukayeseli İslam Hukuku	Hayreddin Karaman
el-Umm	İmam Şâfii
el-Mesâil	İmam Ahmed b. Hanbel
Hukuki İslâmiyye Kamusu	Ömer Nasuhi Bilmen

Zeynep Öğretmen fıkıh dersinin sonunda Fürû-i Fıkıh ve Usul-i Fıkıh Kitapları ile ilgili bir tabloyu akıllı tahta aracılığı ile öğrencilere sunar. Ancak Fürû-i Fıkıh ve Usul-i Fıkıh kitaplarında iki eserle ilgili yanlış bir tasnif yapılmıştır. Öğretmen öğrencilerinden bu yanlışı tespit edip söylemelerini ister. Söz alan öğrenciler şu tespitlerde bulunurlar:

Mehmet: İmam Muhammed'in Kitabü'l Asl isimli eseri Fürû-i Fıkıh Kitapları içinde, İmam Gazzâli'nin Mustasfâ isimli eseri de Usul-i Fıkıh Kitapları arasında yer almalıdır.

Erva: Cesas'ın U el-Fusul fi'l Usul isimli eseri Fürû-i Fıkıh Kitapları içinde, Hayreddin Karaman'nın Mukayeseli İslam Hukuku isimli eseri de Usul-i Fıkıh Kitapları arasında yer almalıdır.

Hüseyin: İmam Yusuf'un Fıkıh Usulü isimli eseri Fürû-i Fıkıh Kitapları içinde, İmam Ahmed b. Hanbel'in el-Mesâil isimli eseri de Usul-i Fıkıh Kitapları arasında yer almalıdır.

Sema: Fahrettin Attar'ın Fıkıh Usulü isimli eseri Fürû-i Fıkıh Kitapları içinde, Ömer Nasuhi Bilmen'in Hukuki İslâmiyye Kamusu isimli eseri de Usul-i Fıkıh Kitapları arasında yer almalıdır.

Ömer: İmam Şâfii'nin Risale isimli eseri Fürû-i Fıkıh Kitapları içinde, İmam Şâfii'nin el-Umm isimli eseri de Usul-i Fıkıh Kitapları arasında yer almalıdır.

Buna göre aşağıdaki öğrencilerden hangisi hataları doğru tespit etmiştir?

A) Mehmet

B) Erva

C) Hüseyin

D) Sema

E) Ömer

18. "Tâbiîn ve tebeu't-tâbiîn dönemlerinde bütün zamanını ilim öğrenme ve öğretme yanında, benimsenen veya karşı çıkılan görüşlerin temellerini teorik incelemeye tâbi tutmaya ayıran ilim halkaları teşekkül etmişti. Fıkhî hükümlere dayanak olan rivayetlerin ve dinin iki ana kaynağı olan Kur'an ve sünnetten sonuç çıkarmada izlenen yöntemlerin sorgulanması süreci hızlanmış, bu konuda düzenli çalışmalar yapanların sayısı artmıştı. Diğer bir ifadeyle bir yandan farklı eğilimler etrafında beliren ekolleşme, kısa bir süre sonra fıkıh mezhebi diye anılacak fikrî ve tatbikî birikimin temellerini oluşturmuştu. Bu birikimin sağlıklı bir dokuya sahip olup olmadığını tespite imkân veren akademik tartışma ortamları da gelişmekteydi. Kaynak telakkisini, metotların hesabını sorma ve hesabını vermeyi hızlandıran bu tartışmalar aynı zamanda savunulan görüşlerin tutarlılığını incelemeye, dolayısıyla bunların fikrî derinlik kazanmasına imkân hazırlıyordu."

Yukarıdaki parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fıkıh ilminin kaynakları

B) Fıkıh usulünün ortaya çıkışı

C) Fıkıh ilminin temel ilkeleri

D) Fıkıh ilminin diğer ilimlerle ilişkisi

E) Usul-i Fıkıh ve Fürû-i Fıkıh arasındaki farklar

19. "Kur'an'ın tamamını ayet ayet, ayetleri de kelime kelime ele alıp belirli usul ve kurallar dâhilinde inceleyen, ayetlerin nüzul sebeplerini ortaya koyan ilimdir. Bu şekilde, Kur'an-ı Kerim'in ayetlerinin ihtiva ettikleri anlamları geniş bir biçimde açıklar. Bu inceleme ve açıklamalarda verilen bilgiler ve ayetler üzerinde yapılan yorumlar fıkhî hükümlerin tespiti açısından çok önemlidir."

Fıkıh ilminin diğer ilimlerle ilişkisi bağlamında yukarıda verilen parçada bahsedilen ilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hadis

B) Hukuk

C) Kelam

D) Sosyoloji

E) Tefsir

20. "Kelamın/sözün anlaşılması aynı zamanda insanın ve tabiatın anlaşılmasına bağlı olduğu için, fıkıh her zaman bu bilimlere muhtaçtır. Astronominin İslam dünyasında gelişmiş olması fıkhın zamanla olan alakasını sağlam temellere oturtmak içindir. Doktorun sorumluluklarını tespit etme, hastanın ibadetlerini düzene koyma gibi sebeplerden ötürü fıkhın yükselme dönemlerinde tıp, fıkıhla beraber gitmek zorunda kalmıştır."

Fıkıh ilminin diğer ilimlerle ilişkisi bakımından yukarıda bahsedilen ilim aşağıdakilerden hangisidir?

A) Coğrafya

B) Fen Bilimleri

C) Kelam

D) Mantık

E) Sosyal Bilimler

21. "Fıkıh ilmi, özellikle oluşum döneminde hadis ilmi ile yakın bir ilişki içindedir. Buradaki temel husus fıkıhçıların hadisleri kabul için önemli kıstaslar getirmeleridir. Hadislerin hem rivayetleri ile ilgili hususlar hem de rivayetin ötesinde bir hadisin ne şekilde anlaşılması ve anlamlandırılması gerektiği, tarihi gerçeklik açısından durumu, gelenek anlamında sünnete ve daha çok bilinen hadislerden hareketle oluşturulan genel ilkelere uygun olup olmadığı gibi hususlar bunlardandır. Ayrıca hadislerde yer alan bilgiler fıkhî hükümlerin tespiti açısından çok önemlidir. Hadislerin fıkıh ilminin temel kaynaklarından olduğu düşünüldüğünde bu iki ilim arasında ilişki daha iyi anlaşılacaktır."

Yukarıdaki parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Fıkhi hükümlerin kaynaklarından biri de hadislerdir.

B) Fıkıh ilmi, hadis ilmindeki bilgilerden yararlanmaktadır.

C) Hadislerin kabulü ile ilgili hususlarda fıkıh ilminin kıstasları vardır.

D) Fıkıh ilminin yöntemlerini hadis ilminde kullanılan yöntemler belirlemektedir.

E) Hadislerin anlaşılması konusunda fıkıh ilminden faydalanılmıştır.

22. Cuma namazından çıkan Ali Amca ile yeğeni konuşmaya başlarlar. Ali Amca bu sene ne kadar zekât vermesi gerektiğini zihninden kabaca hesaplamaya çalışır. İmam Hatip Lisesi 10. sınıf öğrencisi olan yeğeni Mustafa, fıkıh dersinde zekât konusunu öğrenmiştir. Mustafa, "Amca, gel biraz bahçede oturalım da hesap yapalım." der. Mustafa paltosunun cebinden bir not defteri ve kalem çıkararak amcasının söylediklerini not etmeye başlar. Amcasına, "Şimdi amcacığım, biliyorsun ki sahip olduğun koyunların zekâtı farklı, altınların ve paranın zekâtı farklı hesaplanıyor. Bütün bunları ayrı ayrı hesaplayarak ne kadar zekât vermen gerektiğini tespit edeceğiz." der. Amcası da bu konuyu doğru bir yöntemle çözüme kavuşturacağı için mutlu olur.

Yukarıdaki parçada fıkıh ilminin ilişkili olduğu hangi ilim dalından söz edilmektedir?

A) Felsefe

B) Matematik

C) Sosyoloji

D) Psikoloji

E) Kimya

23. "Bilindiği üzere bulunduğumuz ülkede, günün saatleri fazlaca farklılık arz etmez. Gece ve gündüzler her ne kadar bazı mevsimlerde uzayıp kısalsa da normal uzunluk ve kısalıktan ileri geçmez. Ancak bu normal uzayıp kısalmalar kutuplara doğru yaklaşıldıkça çok farklı hale gelir. 45. enlemden başlayarak kısalmaya başlayan geceler 90. enleme varınca iyice kısalır, bazı mevsimde tam altı ay uzunluğunda bir gün sürer, arkasından da kış mevsiminde yine altı ay uzunluğunda bir gece devam eder. Bu sebeple gece ve gündüz arasındaki farkların çok fazla olduğu bu bölgelerde namaz ve oruç ibadetinin nasıl gerçekleştirileceği sorusu önemli olmuştur. Bu sorunun yanıtı ise şu şekildedir: Namaz ve oruç gibi vakte bağlı ibadetlerin vakitlerinin tamamının veya bir kısmının teşekkül etmediği kutup bölgelerinde bu ibadetler, vakitlerin normal teşekkül ettiği en yakın bölgenin vakitleri veya diğer şer'î kıstaslar dikkate alınarak takdir yoluyla edâ edilir."

Yukarıda yer alan metinde, fıkhi bir mesele ile ilgili hangi ilim dalından faydalanıldığı söylenebilir?

A) Tarih

B) Coğrafya

C) Mantık

D) Kimya

E) Sosyoloji

24. “Allah Teâla insanı fıtraten toplumsal bir varlık olarak yaratmıştır. İnsan davranışı hem İslam medeniyetinde hem de Batı medeniyetinde bilimsel araştırmanın konusu olmuştur ve her iki tarafta iki farklı ilim ortaya çıkmıştır. İslam medeniyetinde ortaya çıkan ilim fıkıh ilmidir. Fıkıh ilminin konusu insanın amelidir/davranışıdır. Batıda ise sosyal bilimler dediğimiz ilimler ortaya çıkmıştır. Bunların konusu da insanın sosyal davranışıdır. Fıkıh ve sosyal bilimlerin bakış açıları ve tanımlamalarında farklılıklar bulunmakla birlikte fıkıh ilmi konusu itibariyle günümüz sosyal bilim verilerinden faydalanmaktadır. İnsanların faydasına olanları gerçekleştirmek, bunları korumak ve insanlardan zararı uzaklaştırmak anlamına gelen maslahat, fıkıh ilminde önemli bir terimdir. Fıkıh ilmi bazı fıkhi meselelerle ilgili maslahatın da dikkate alınması gerektiğini söylemektedir. Burada sosyal bilimlerin verilerini kullanmak, maslahatın ortaya konulmasında büyük bir önem arz etmektedir.”

Yukarıdaki parçadan hareketle fıkıh ilminin sosyal bilimlerle ilişkisi bağlamında,

I. Fıkhi meselelerde günümüz sosyal bilim verilerinden faydalanılabilir.
II. Sosyal bilimler fıkıh ilminin verilerinden yararlanır.
III. Fıkıh ilmi sosyal bilimlerin İslam dünyasındaki karşılığıdır.
IV. Fıkıh ilmi ve sosyal bilimler kaynak ve yöntem konusunda ortaktır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

25. "...O sizi seçti ve dinde üzerinize hiçbir güçlük yüklemedi.." (Hac suresi 78. ayet.)

“Allah bir kimseyi ancak gücünün yettiği şeyle yükümlü kılar..." (Bakara suresi, 286. ayet.)

Yukarıda yer alan ayetler, fıkıh ilminin temel ilkelerinden hangisine örnek gösterilebilir?

A) Helallerde genişlik
B) Kamu yararının gözetilmesi
C) Adaletin gözetilmesi
D) Tekliflerde kolaylık
E) Maslahatın gözetilmesi

26. Ahmet Öğretmen fıkıh dersinde yeni konuya geçmektedir. Konuya şu şekilde bir giriş yapar: “Gençler, İslam hukukunda mükellefin yükümlü tutulabilmesinin temel şartlarından biri, kişinin teklif edilen işi yapabilecek imkân ve kudrete sahip olmasıdır. Sevgili Peygamberimiz de kolaylaştırmanın önemi hakkında ‘Din kolaylıktır... (Buhârî, İman, 29.)' buyurmaktadır. Her Müslümanın yapmakla yükümlü olduğu ibadetler, İslam’da kolaylık ilkesinin en çok uygulandığı alanlardır. Peki, kimler yüce dinimizin kolaylıklarla ilgili uygulamalarına örnek vermek ister?” Öğretmenlerinin sorduğu bu soru ile beraber öğrencilerden hemen parmak kaldıranlar olur. Ahmet Öğretmen sırasıyla parmak kaldıran öğrencilere söz hakkı verir.

Sevde: Namazı ayakta kılamayanlar daha sonra kılmak üzere kaza edebilirler.

Talha: Uzun yolculuğa çıkanlar namazların farzını 4 rekâttan 2 rekâta düşürerek kılarlar.

Ayşenur: Kışın soğuk havalarda ayak yıkamak yerine mest üzerine mesh edilebilir.

Murat: Oruç tutmaya güç yetiremeyecek kadar hasta olanların yerine bir başkası vekâleten oruç tutabilir.

Öğrencilerden hangileri konu ile ilgili doğru bir örnek vermiştir?

A) Murat
B) Sevde ve Ayşenur
C) Talha ve Ayşenur
D) Sevde ve Murat
E) Talha, Ayşenur ve Murat

27. Osmanlı Devleti’nde 1868-1876 yılları arasında Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye adlı; daha çok borçlar, eşya ve yargılama hukuku esaslarını içeren kanun düzenlemesi yapılmıştır. Mecelle’nin baş tarafında yer alan kaidelerden bazıları şunlardır:

– “Meşakkat teysiri celbeder." Zorluk ve sıkıntı kolaylığı gerektirir.
– “Bir iş dîk oldukta müttesi olur." Bir işte meşakkat görülürse kolaylaştırma yoluna gidilir.
– “Zaruretler memnu’ (yasak) olan şeyleri mübah kılar.”

Yukarıda verilen bilgiler fıkıh ilminin temel ilkelerinden hangisine örnek gösterilebilir?

A) Kamu yararının gözetilmesi
B) Helallerde genişlik
C) Hak ve sorumlulukların belirlenmesi
D) Tekliflerde kolaylık
E) Adaletin gözetilmesi

28. **İslam hukukunda "Eşyada asıl olan mübahlıktır." ilkesine göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Hakkında yasaklayıcı bir nas bulunmayan her şey helaldir.

B) Haramlar asıl, helaller istisnadır.

C) Dinimizde haramlar sınırlı olduğu için nelerin haram olduğu belirtilmiştir.

D) İslam'da harama muhtaç etmeyecek kadar helal vardır.

E) Birey veya toplumun maddi ve manevi yapısına zarar veren şeyler haram kılınmıştır.

29. **İslam hukukunda "Toplumla ilgili düzenlemeler, maslahata bağlıdır." ilkesi, fıkıh ilminin temel ilkelerinden hangisi ile doğrudan ilgilidir?**

A) Kamu yararının gözetilmesi

B) Helallerde genişlik

C) Hak ve sorumlulukların belirlenmesi

D) Adaletin gözetilmesi

E) Tekliflerde kolaylık

30. "Ey iman edenler! Kendiniz, ana babanız ve en yakınlarınızın aleyhine de olsa Allah için şahitlik yaparak adaleti titizlikle ayakta tutan kimseler olun. (Şahitlik ettikleriniz) zengin veya fakir de olsalar (adaletten ayrılmayın). Çünkü Allah ikisine de daha yakındır. Öyle ise adaleti yerine getirmede nefsinize uymayın. Eğer (şahitlik ederken gerçeği) çarpıtırsanız veya (şahitlikten) çekinirseniz (bilin ki) şüphesiz Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır." (Nisa suresi, 135. ayet.)

"Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlara yardım etmeyi emreder; hayâsızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt verir." (Nahl suresi, 90. ayet.)

Yukarıda ayetler, fıkıh ilminin temel ilkelerinden hangisine örnek gösterilebilir?

A) Helallerde genişlik

B) Kamu yararının gözetilmesi

C) Adaletin gözetilmesi

D) Tekliflerde kolaylık

E) Maslahatın gözetilmesi

Bakalım kaç net yapmışız?

CEVAP ANAHTARI

Bakalım başka neler varmııış?

DÖGM Materyal

DÖGM
MATERYAL

Etkinlik Kitabı

Soru Havuzu

Video

Etkinlik Uygulamaları

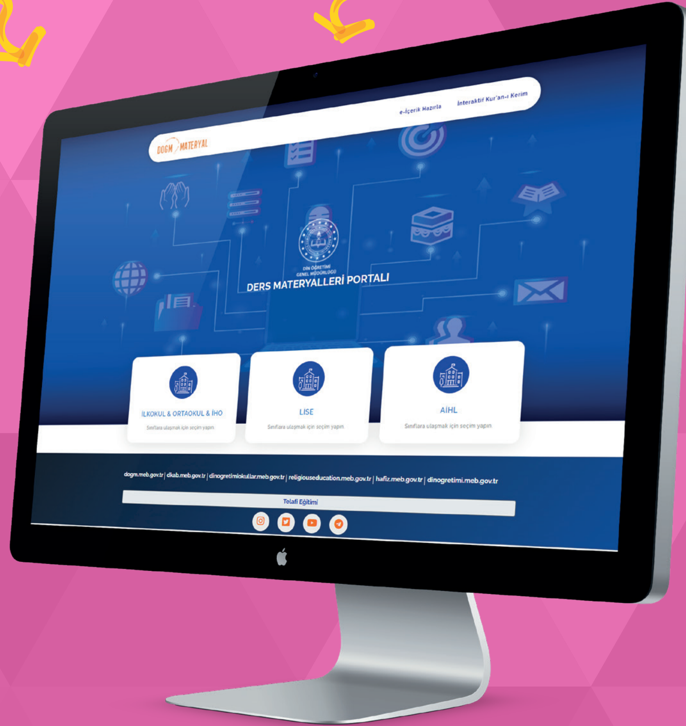
Etkileşimli Kitap

Çalışma Kitabı

İnfografi

Sesli Kitap

Ders Sunusu

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ